

ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Купрієнко А. М., магістр 2-го року навчання спеціальності «Управління фінансово-економічною безпекою»

Хруслов Ю. В., магістр 2-го року навчання спеціальності «Управління фінансово-економічною безпекою»

Світлична В. Ю., канд. екон. наук., доц. каф. «Фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту»

*Харківський національний університет міського господарства
імені О.М.Бекетова*

Необхідність розробки кожним підприємством дієвої та ефективної системи фінансово-економічної безпеки, спроможної мінімізувати існуючі загрози його фінансовій стійкості, підвищити безпеку подальшого функціонування обумовлена впливом кризоутворюючих факторів зовнішнього економічного середовища.

Детально питання сутності фінансово-економічної безпеки розкриваються у роботах: Андрощук Г., Барановського О., Гапоненко В., Груніна О., Гусєва В., Дикого А., Кириченко О., Мойсеєнко І., Паламарчука О., Фоменко А., Хамініча С., Шкарлета С.[1; 3-4; 6-9; 13-17] та ін. [2; 5; 10-12]. Однак, залишаються ще дискусійними питаннями: по-перше, неузгодженості підходів до визначення суті фінансово-економічної безпеки, та, по-друге, багатоваріантності сучасних методів управління цим економічним явищем. Це і обумовило актуальність дослідження.

На думку авторів, найбільш обґрунтованим є визначення сутності поняття «фінансово-економічна безпека підприємства», як стану підприємства, за якого здійснюється постійний моніторинг реальних і потенційних ризиків, мінімізується вірогідність реалізації негативних сценаріїв розвитку подій та забезпечуються фінансова стійкість його функціонування.

Виходячи з наведеного визначення, можна окреслити коло основних завдань системи фінансово-економічної безпеки підприємства:

1) виходячи з постулату, що «кадри вирішують все» – створення системи ефективної підготовки служби безпеки підприємства;

2) створення постійної системи моніторингу і прогнозування загроз та ризиків, що несуть загрозу діяльності підприємства;

3) розробка виваженої та ґрунтовної політики антикризового контролінгу, а саме заходів, спрямованих на подолання кризи, що наступила, та збереження і покращення базисних показників розвитку підприємства.

4) забезпечення підтримки іміджу й довіри до підприємства з боку його контрагентів, підвищення прибутковості діяльності підприємства за його гарантованої ліквідності та платоспроможності;

5) запровадження в діяльність підприємства системи інформаційно-аналітичної підтримки процесу управління, що забезпечує підприємству стабільність та довгострокові перспективи;

б) запровадження превентивних заходів із усунення загроз персоналу та посягань на ресурси підприємства.

Проаналізуємо поняття загрози фінансово-економічній безпеці. У науковій літературі термін «загроза» часто ототожнюють з поняттям «ризик». Згодні з точкою зору [4, с. 12] щодо взаємозв'язку цих категорій: ризик – це ведення діяльності в умовах невизначеності або ж взагалі сама невизначеність умов і результатів діяльності, а загроза – це вже цілком певний негативний розвиток подій.

Здатність своєчасно виявляти і попереджати загрози є запорукою стійкого функціонування будь-якого підприємства. Впровадження на підприємстві системи забезпечення фінансово-економічної безпеки дозволить знижувати рівень загроз, використовувати позитивний вплив зовнішніх і внутрішніх чинників, оперативно приймати попереджувальні управлінські рішення та, в остаточному підсумку, досягти сталого розвитку підприємства.

Інформаційно-аналітичною підсистемою управління фінансовою безпекою виступає сукупність даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності, а також аналізу, контролю і аудиту. Автори підтримують точку зору [8, с. 10], що «...бухгалтерський облік є однією з основних функцій управління, спрямованою на забезпечення безпеки підприємства, і саме бухгалтерський облік виключає можливість прямих розкрадань без встановлених законом наслідків, створює інформаційні умови для здійснення контролю за доцільністю і законністю використання ресурсів в превентивному, поточному і наступному режимах, сприяє запобіганню реалізації загроз, які зменшують економічну стійкість підприємств» [8, с. 11].

Ґрунтуючись на дослідженнях [8, с. 12; 14, с. 12] вважаємо, що наступна організація бухгалтерського обліку на підприємстві буде виступати одним зі важелів забезпечення його фінансової безпеки:

1. Організація роботи облікового персоналу шляхом: своєчасного створення достовірної інформації про економічні об'єкти, яка є достатньою для виконання функцій планування, контролю, регулювання, аналізу в оперативному режимі; здійснення контролю, аналізу і регулювання господарських операцій і сукупних процесів, виявлення відхилень від норм, виникнення яких знижує ефективність діяльності; збереження комерційної таємниці.

2. Порядок організації та техніки ведення бухгалтерського обліку: розробка етапів обробки бухгалтерської інформації, порядку документообігу, забезпечення захисту облікової інформації, визначення порядку, термінів зберігання документів, в тому числі й електронних, використання ліцензованого програмного забезпечення.

3. Здійснення організаційної інтеграції обліку з іншими функціями управління: інтеграція обліку із плануванням, контролем, регулюванням, створить більш серйозні, ніж існуючі, передумови запобігання загроз, що

наносять підприємствам збиток, і тим самим буде сприяти посиленню його можливостей у посиленні фінансово-економічної безпеки.

Таким чином, для кожного підприємства актуальною виступає розробка й впровадження системи фінансово-економічної безпеки з урахуванням облікових аспектів, яка буде сприятиме стійкому розвитку підприємства та забезпечить максимальну ефективність його функціонування.

Література:

1. Андрощук Г.А., Крайнев П.П. Экономическая безопасность предприятия: защита коммерческой тайны: [монографія]. К.: ІнЮре, 2000. – 400 с.
2. Ареф'єва О.В. Економічні основи формування фінансової складової економічної безпеки. Актуальні проблеми економіки. 2009. №1. 2009. С. 98-103.
3. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення): [монографія]. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2004. – 759 с.
4. Гапоненко В.Ф., Беспалько А.Л., Власков А.С. Экономическая безопасность предприятий. Подходы и принципы. М.: Издательство «Ось-89», 2007. 208 с.
5. Горячева К.С. Фінансова безпека підприємства. Сутність та місце в системі економічної безпеки. Економіст. 2003. №8. С.65-67.
6. Грунин О. Экономическая безопасность организации / О. Грунин, С. Грунин. СПб.: Изд-во «Питер», 2002. – 160 с.
7. Гусев В.С. Экономика и организация безопасности хозяйствующих субъектов / В.С. Гусев. СПб., 2001. – 257 с.
8. Дикий А.П. Організація бухгалтерського обліку як інструмент забезпечення економічної безпеки підприємств: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності). Житом. держ. технолог. ун.-т. Житомир, 2009. 23 с.
9. Кириченко О.А., Денисенко М.П., Сідак В.С., Лаптев С.М., Єрохін С.А., Захаров О.І., Пригунов П.Я. Проблеми управління економічною безпекою суб'єктів господарювання: монографія. К.: ІМБ Університету економіки та права «КРОК», 2010. 412 с.
10. Кузенко Т.Б., Сабліна Н.В., Литовченко О.Ю. Управління фінансовою безпекою підприємства: методичний аспект // Вісник економіки транспорту і промисловості. 2010. № 29. С. 119-124.
11. Марущак С.М. Комплексна оцінка ризику в процесі забезпечення економічної безпеки підприємства // Збірник ЧДУ ім. П. Могили «Наукові праці: Економіка». Том 99. С. 108-114.
12. Михаліцька Н.Я. Управління фінансовою безпекою підприємства / Н.Я. Михаліцька. URL: [http:// www.rusnauka.com](http://www.rusnauka.com).
13. Мойсеєнко І.П., Шолок О.О. Механізм управління фінансово-економічною безпекою підприємства // Науковий вісник НЛТУ України. 2011. Вип. 21.2. С. 141-146.
14. Паламарчук О.І. Принципи і форми інтеграції функції обліку в посиленні економічної безпеки промислових підприємств: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.06.04 – Бухгалтерський облік, аналіз та аудит / Олександр Іванович Паламарчук; [Східноукр. нац. ун.-т]. Луганськ, 2001. 22 с.
15. Фоменко А.В. Фінансова безпека підприємства: адаптація поняття до сучасних умов розвитку економіко-правової держави / А.В. Фоменко. – Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2010. – № 29. – С. 182-184.
16. Хамініч С.Ю., Марковський О.В. Потенціал підприємства як складова управління його економічною безпекою // Економіка підприємств та маркетинг: Випуск 3/1. 2009. С. 91-97.
17. Шкарлет С.М. Економічна безпека підприємства: інноваційний аспект: монографія. К.: Книжкове вид-во НАУ, 2007. 436 с.